

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119208465
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8119208465.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: 1. S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, 2. S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, 3. Y. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, 4. Q. O., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, 5. X. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, 6. B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, 7. X. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, 8. T. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, 9. D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, všetci právne zastúpení JUDr. Mgr. Radim Komka, advokát, so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, IČO: 41 343 859 proti žalovaným: 1. KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, právne zastúpený: JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, 2. T. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX H., o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 16C/19/2019-97 zo dňa 03.12.2020 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalobcom v 1. až 9. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k žalovanej v 1. rade.

Nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania medzi žalobcami v 1. až 9. rade a žalovaným v 2. rade.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

Žalovaný v 1.rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 1. rade 15.000 eur, žalobcovi v 2. rade 5.000 eur, žalobcovi v 3. rade 15.000 eur, žalobcovi v 4. rade 5.000 eur, žalobcovi v 5. rade 5.000 eur, žalobcovi v 6. rade 15.000 eur, žalobcovi v 7. rade 15.000 eur, žalobcovi v 8. rade 5.000 eur, žalobcovi v 9. rade 5.000 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného z účastníkov zaniká povinnosť druhého z účastníkov.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Žalobcovia v 1.rade až 9. rade majú voči žalovaným v 1. rade a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 11, § 13 ods. 1 - 3, § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 2, § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z.z.

3. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že k námietke žalovaného v 1. rade o pasívnej vecnej legitímácii v spore, poukázal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v rozsudku C-22/2012 N. proti U.

M. a S. N.. V tomto rozhodnutí ESD konštatoval, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Žalovaný v 2. rade mal ako vodič vozidla v čase dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným v 1. rade, pričom táto otázka nebola v konaní sporná. Vo vzťahu k námietke miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie, ktorú vzniesol žalovaný v 1. rade, poukázal na § 19 písm. b) CSP, a týmto považoval námietku za nedôvodnú, keďže k dopravnej nehode došlo v okrese M.. Uviedol, že súdu prvej inštancie sú známe aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. 4Cdo/168/2009, z ktorých vyplýva, že nie je možné podradiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúci v strate blízkej osoby pod krytie povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V tejto súvislosti však upriamil pozornosť na rozhodnutie Ústavného súdu SR III. ÚS/666/2016-36 z 11.10.2016, ktorou Ústavný súd SR konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa - poisťovne je zjavne neopodstatnená a v tejto súvislosti citoval rovnako rozsudok Európskeho súdneho dvora C-22/2012, a keďže považuje rozhodnutia Ústavného súdu SR za rozhodnutia najvyššej súdnej autority, postupoval v súlade s týmto názorom.

4. Ďalej skonštatoval, že súkromný život je široký pojem, ktorý nemožno definovať vyčerpávajúcim spôsobom. Údaje ako pohlavie, meno, orientácia sú významnými prvkami v sfére osobnostnej podľa článku 8 Dohovoru. Je potrebné konštatovať, že zachovanie duševnej stability je v tomto kontexte neopomenuteľnou predbežnou podmienkou na účinné využívanie práva na rešpektovanie súkromného života. Pokiaľ ide o zásah do súkromia, časť súdnej praxe považuje aj privodenie smrti niektoej z blízkych osôb za takýto zásah z ohľadu § 116 Občianskeho zákonníka. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Poukázal v tejto súvislosti aj na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/201/2005 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/265/2009. V prejednávanej veci priznal náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch žalobcom v 1. až 9. rade, ktorí boli reprezentovaní ako rodičia a súrodenci oboch obetí dopravnej nehody. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy rovnako vychádzal z dostupnej judikatúry, ktorú vyhodnotil v tomto rozhodnutí tak, že prihliadal na pomerne ustálené výšku náhrad v súvislosti so stratou blízkej osoby, teda vo vzťahu či už k rodičom alebo súrodencom (napr. rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 11Co/30/2012, 20Co/183/2014, Okresného súdu Bratislava IV. sp. zn. 12C/385/2008). Uvedomoval si, že výška náhrady nemôže byť neobmedzená, a preto aj odstupňoval náhradu rozdielne vo vzťahu k rodičom obetí a vo vzťahu k súrodencom obetí. Pokiaľ išlo o rodičov, to znamená žalobcov v 1., 3., 6. a 7. rade, ktorí prišli o synov, považoval vzhľadom na všetky okolnosti veci sumu 15.000 eur pre každého z rodičov za primeranú. Uviedol, že strata dieťaťa pre rodičov bola mimoriadne bolestivá. Deklarovali to vo svojich výpovediach na pojednávaní. Vyplynulo to jednoznačne z ich výpovedí, z predložených dôkazov, že museli vyhľadať odbornú psychiatrickú pomoc, aby sa vyrovnali s touto stratou. Samotná atmosféra na pojednávaní bola vypätá, rodičia plakali a očividne ťažko niesli stratu svojich synov. Vo vzťahu k súrodencom, teda žalobcom 2. a 4., 5., 8. a 9., považoval primerané za náhradu priznať 5.000 eur v prospech každého súrodenca. Z vykonaného dokazovania, z výsluchu týchto žalobcov vyplynulo, že vzťah medzi súrodencami bol veľmi blízky, dobrý, vrelý, bezproblémový, a preto stratu súrodenca považovali za veľmi nešťastnú, intenzívnu. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Považoval za potrebné záverom poukázať aj na to, že žalovaný v 1. rade namietal, či boli nebohí poškodení pripútaní pri jazde v dopravnom prostriedku, ktorý šoféroval žalovaný v 2. rade. V konaní, ktoré sa viedlo pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 4T/30/2019, v rámci ktorého bolo vykonané aj znalecké dokazovanie z odboru cestnej dopravy na strane 8 je uvedené, že v zápisnici o výsluchu obžalovaného, teda žalovaného v 2. rade je jasne uvedené, že bol pripútaný bezpečnostným pásom, rovnako ako aj spolujazdci. Súd prvej inštancie si neosvojil právo priblížiť sa k reálnej strate a bolesti žalobcov spôsobenou predmetnou dopravnou nehodou vedomí si faktu, že peňažné prostriedky v akejkoľvek výške nie sú spôsobilé zhojiť nezvratný následok. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je súladné s doterajšou rozhodovacou praxou súdov a primerané aj vo svetle skutočností, ktoré v priebehu konania zistil. Smrť dvoch osôb, synov a bratov žalobcov bola nepochybne nečakaná tragická, žalobcami nezavinená udalosť, ktorá do ich života zasiahla a nenávratne pretrhla život vo vzťahu k nebohým. Na základe uvedeného teda rozhodol tak, ako uviedol vo svojom rozhodnutí vo výrokovvej časti.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný v 1. rade. Namietal, že rozhodnutie má inú vadu, súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom, a to

sú dôvody pre podanie odvolania. Poukázal na skutkový stav, z ktorého vyplynulo, akým mechanizmom žalobcovia podali žalobu a čo je predmetom žaloby. V odôvodnení svojho odvolania namietal arbitrárnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom. Poukázal na celý rad rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, napr. 3Cdo/32/2007, 3Cdo/18/2013, 2Cdo/73/2006, ktoré vychádzali z tézy, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi poškodením a protiprávnym konaním žalovaného a z tohto dôvodu neexistuje nárok žalobcov v dôsledku dopravnej nehody, ktorá sa stala pri uplatňovaní nemajetkovej ujmy s poisťnou udalosťou ako takou podľa § 5 ods. 1 písm. h) z. č. 381/2001 Z.z. Rovnako citoval rozhodnutie Európskeho súdneho dvora C-350/2014, kde sa opakovane uvádza len následok pre osobu pozostalých z dopravnej nehody ako nepriamy následok tejto nehody a ujma môže predstavovať iba ujmu na zdraví. Priamo zo zákona o povinnom zmluvnom poistení de facto i de iure oslobodení od povinnosti plniť za poškodeného škodu je poisťovňa, a to nemajetkovú ujmu, práve v dôsledku absencie príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou. Žalovaný v 1. rade považuje za absurdne, aby sa pri výklade škody zo strany žalobcov vyberali „čerešničky“ a súdy ich bez ďalšieho nekriticky akceptovali, ale je pritom potrebné k týmto nárokom ako k škode pristupovať k celku a so všetkými nielen pre žalobcov pozitívnymi dopadmi. Súd prvej inštancie relevantne nevenoval na žiadnom mieste rozsudku požiadavku na dôkladné odôvodnenie odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR.

7. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 13 ods. 2 OZ, no nezohľadnil správne závažnosť vzniknutej ujmy, keď bral do úvahy len skutočnosti, ktoré majú pozitívny procesný prospech pre žalobcov a naopak sa nijako nezaoberal systematickým výkladom tohto ustanovenia. Priznal žalobcom násobne väčšiu súhrnnú náhradu nemajetkovej ujmy ako jednorazové finančné odškodnenie, ktoré by im mohol priznať v prípade, že by v prejednávanej veci išlo o smrť ich pozostalých z úmyselného trestného činu. V tejto súvislosti citoval ustanovenia nariadenia 278/2017 a tiež z. č. 215/2006 Z.z. Žalobcom by tak prináležala suma vo výške 48.000 eur. Pritom žalovaný v 1. rade má za to, že pozostalí po poškodenom z násilného trestného činu prežívajú objektívne kvalifikovanejšiu ujmu ako žalobcovia, keď ich dieťa, rodič si súrodeneц prišiel o život takýmito spôsobom. Citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/171/2005, kde sa konštatuje, že premrštené neprimerané priznanie nemajetkovej ujmy nie je na mieste a rovnako citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu 6MCdo/15/2012.

8. Žalovaný v 1. rade rovnako namietal aj porušenie ust. § 415 OZ zo strany žalobcov, keďže súd prvej inštancie pri priznaní nemajetkovej ujmy mal vychádzať z toho, že nielen vodič motorového vozidla, ale aj samotní žalobcovia porušili svoju prevenčnú povinnosť pri predchádzaní škôd, vychádzajúc z toho, že poznali žalovaného v 2. rade a mali vedomosť, že sa ich synovia a súrodenci vozia v motorovom vozidle so žalovaným v 2. rade. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia mali vedomosť o nebezpečnom spôsobe jazdy žalovaného v 2. rade, a preto bolo potrebné prihliadnuť na to, že svojim správaním nepredchádzali okolnosti, ktorá vzniknutú udalosť a následnú škodu spôsobila. Z týchto dôvodov žiadal, aby súd v napadnutom rozsahu zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zamietol žalobu, v časti ktorej napadli toto rozhodnutie a vo vzťahu k trovám konania vychádzal zo zásady úspechu a takto aj o náhrade trov konania rozhodol.

9. K odvolaniu žalovanej v 1. rade vyjadrili sa žalobcovia, ktorí uviedli, že nárok, ktorý uplatnili nemá nič spoločné so zodpovednosťou štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Reagoval tak na to, že žalovaný v 1. rade sa snaží podsúvať rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/32/2007, v ktorom sa prejednávala zodpovednosť štátu za škodu pri výkone verejnej moci. Toto rozhodnutie je nepoužiteľné pre predmetné konanie. Ďalší argument žalovanej v 1. rade spočíva vo vytvorení zjavne nesprávnej právnej konštrukcie, podľa ktorej škodovou udalosťou je dopravná nehoda, ktorá spôsobila smrť poškodených, čo vyvolalo nemajetkovú ujmu vo sfére žalobcov. Tieto argumenty je potrebné nevyhnutne odmietnuť ako účelové a nesprávne. V obdobných prípadoch, v ktorých znášajú poisťovne takýto argument o neexistencii príčinnej súvislosti je podporený rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR R/61/2008 a konkrétne aj v právnom zastúpení rovnakého právneho zástupcu poisťovne vo veci Najvyššieho súdu SR 8Cdo/268/2019, v ktorom sa v príčinnej súvislosti medzi poisťnou udalosťou a vznikom nemateriálnej ujmy žalobcov vyporiadal. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ale otázkou skutkovou, ktorou sa vyporiada súd v rámci svojho rozhodovania podľa výsledkov vykonaného dokazovania vo veci. Poukázal na rad rozhodnutí dovolacieho súdu, z ktorej je jasné, že rozhodujú vo veci jednotne, a to napr. 2Cdo/41/2018, 2Cdo/52/2018, 3Cdo/24/2018, 6Cdo/207/2017. Z týchto záverov možno konštatovať, že príčinná súvislosť nie je otázkou právnou, ale otázkou skutkovou.

Účelovo žalovaný v 1. rade podsúva rozhodnutie Európskeho súdneho dvora č. C-350/14, pričom v tejto veci sa zaoberal Európsky súdny dvor výkladom článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 864/2007, o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky. Dôvodom bolo to, že taliansky súd bol prejednávajúci prípad s medzinárodným prvkom, čo nie je daná vec. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, žalobcovia sa domnievajú, že súd veľmi citlivo a primerane a na základe osobného vykonania výsluchov žalobcov a ich poznatkov z tohto výsluchu priznal nemajetkovú ujmu, ktorú špecifikoval rôznym spôsobom, pokiaľ išlo o rodičov a pokiaľ išlo o súrodencov. Nemajetková ujma priznaná týmto rozsudkom bola primeraná a existujú rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré ďaleko presiahli priznanú sumu, napr. od 33.500 do 100.000 eur pre pozostalých. V § 7 ods. 1, 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení sa hovorí o limitoch poistného plnenia, ktoré týmto rozsudkom presiahnuté neboli (5.000 000 eur). Pokiaľ ide o obviňovanie rodičov, a to zo zanedbania prevenčnej povinnosti, považujú toto za absurdné, keďže z výsledkov trestného konania je zrejmé, že bola preukázaná 100 % miera zavinenia žalovaného v 2. rade bez akýchkoľvek pochybností. Preto, keď zhrnul všetky argumenty, ktoré pozostáva odvolanie žalovaného v 1. rade na každú okolnosť reagovali v tomto vyjadrení, považujú rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, preto navrhuje rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdiť a priznať im nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Žalovaný v 2. rade sa k vyjadreniu žalobcov nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378, § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 2. rade nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav, na základe zisteného skutkového stavu dospel aj k správnym právnym záverom. Na týchto skutočnostiach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

12. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

13. Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

14. Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

16. Dňa 03.08.2011 vodič T. H. (žalovaný v 2. rade) viedol motorové vozidlo zn. A. R. K.: M. v smere jazdy M. - S., ktoré viedol vyššou rýchlosťou ako XX km/hod, pričom neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam ani stavu vozovky a poveternostným podmienkam, pričom došlo k zrážke s protiúdcim vozidlom zn. U. B. O. K.: M.. V motorovom vozidle zn. A. R. došlo k smrteľným zraneniam spolujazdcov M. I., nar. XX.XX.XXXX a B. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorí boli synovia a súrodenci žalobcov.

17. Žalovaný v 2. rade mal ako prevádzkovateľ nákladného motorového vozidla v čase dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na toto vozidlo zo žalovaným v 1. rade, pričom táto skutočnosť nebola popretá ako žalovaným v 2. rade, tak ani žalovaným v 1. rade, preto súd túto skutočnosť považoval za nespornú.

18. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4 T 30/2019 bol obžalovaný T. H., nar. XX.XX.XXXX uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní X rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia ako aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu X rokov.

19. Z prepúšťacej správy R. zo dňa 29.05.2019 vo vzťahu k žalobkyni v 3. rade (matka nebohého M. I.) vyplýva, že táto prežila akútnu stresovú reakciu, pričom bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení 7 dní.

20. Z lekárskej správy psychiatrickej ambulancie B.. X. A. z 06.10.2020 vyplýva, že žalobkyňa v 3. rade je diagnostikovaná depresívnou epizódou a pretrváva u nej strach a jej deti.

21. Z lekárskej správy internej a kardiologickej ambulancie I., s.r.o. zo dňa 07.02.2020 vo vzťahu k žalobkyni v 7. rade (matka nebohého B. B.) vyplýva, že táto sa trápi, je plačlivá a je sledovaná na psychiatrii.

22. Z lekárskejších správ psychiatrických ambulancií B.. X. A. z 03.04.2020 ako aj z lekárskej správy B.. X. B. z 07.11.2019 vyplýva, že žalobkyňa v 7. rade sa necíti dobre, nemôže pozerať na kľučky, pripomína jej to syna, stále ho čaká, nevie, či sa neobjaví vo dverách. Je plačlivá, keď vidí deti v jeho veku, má pocit, že aj on je tam.

23. Z lekárskejších správ psychiatrickej ambulancie B.. X. B. z 07.11.2019 a 03.04.2020 vyplýva, že žalobca v 6. rade (otec nebohého B. B.) je diagnostikovaný reaktívnou depresívnou poruchou. Keď išli deti zo škôl, nemohol sa na nich pozerať, stále je v strachu o deti, všade chodí za XX-ročným synom, bojí sa oňho.

24. Žalovaný v 1. rade vo svojom odvolaní sa sústredil na tri hlavné námietky proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Namietal arbitrárnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie k výške priznanej náhrady, nedostatok pasívnej legitímácie v spore a prípadnú spoluzodpovednosť rodičov poškodených pri posudzovaní výšky náhrady.

25. Vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že obsahuje všetky hlavné atribúty, ktoré vyžaduje Civilný sporový poriadok pre odôvodnenie rozhodnutia. V odôvodnení rozsudku bol uvedený podstatný obsah prednesov, stručne, jasne súd prvej inštancie vyložil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy tak oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a posúdil zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré v rozhodnutí použil.

„Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie, podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru, je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, ktoré súvisia s predmetom súdnej ochrany, teda s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (Zbierka ústavného súdu č. 32/2004).“

26. Obsahové náležitosti rozhodnutia sú v Civilnom sporovom poriadku upravené v § 220 ods. 2 CSP, ktorého ustanovením sa súd prvej inštancie dôsledne riadil a rozhodujúce skutočnosti, ktoré predniesli strany sporu, dôkazy, ktoré boli vykonané, výsledky a hodnotenie týchto dôkazov s vyústením do skutkového a právneho záveru sú správne aj vo vzťahu k namietanej pasívnej legitímácie v spore zo strany žalovaného v 1. rade, výšky náhrady, existencie vôbec základu na takéto priznanie, posudzovanie konkrétnych okolností prípadu a v neposlednom rade aj pre prípad spoluzodpovednosti rodičov, teda žalobcov v 1., 3., 6. a 7. rade.

27. Žalobcovia uplatnili nárok priamo voči poisťovateľovi, vychádzajúc z posunu súdnej praxi a rozhodovaním v obdobných právnych veciach, predovšetkým zlomovým rozhodnutím Európskeho Súdneho dvora C-22/2000 Haasová proti Alianz Slovenská poisťovňa, a.s. a spol. Z týchto záverov vyplýva, že usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách, vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi. Na základe ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje za splnenia ostatných podmienok aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí, ako poškodení, môžu tieto nároky v zmysle ust. § 15 ods. 1 citovaného zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody.

28. V konečnom dôsledku aj samotní žalobcovia poukázali na celý rad rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rovnako v poslednom období ustálil rozhodovaciu prax v obdobných právnych veciach jednotne, napríklad sp. zn. 2Cdo/41/2018, 2Cdo/52/2018, 3Cdo/24/2018. Preto námietku týkajúcu sa nedostatku pasívnej legitímácie vznesenú žalovaným v 1. rade nepovažuje za dôvodnú.

29. Vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy je potrebné poukázať na to, že súd prvej inštancie pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy zohľadnil súd prvej inštancie svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, na ktorú poukázal v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a s prihliadnutím na úmernosť pri závažnosti ujmy a výšky priznanej náhrady. Pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie diferencoval väzby medzi žalobcami a usmrtenými osobami, to znamená zohľadnil vzťah rodičov a nebohých detí a nebohých súrodencov v tomto rodinnom zväzku. Pri úmrtí vlastne žiadne finančné zadosťučinenie nemôže odčiniť vzniknutú ujmu, a preto je potrebné prihliadnuť ku konkrétne prejednávanej veci a nájsť primeranosť pri rozhodovaní o výške tejto náhrady. Túto náhradu súd prvej inštancie určil podľa svojej úvahy, ale poukázal na rozhodovanie v obdobných veciach na súde prvej inštancie, ale aj iných všeobecných súdoch v obdobných prípadoch. Vymenoval kritériá, ktoré zobrať do úvahy pri určení výšky tejto nemajetkovej ujmy, pričom vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, obsahom spisu, ktorým sa dopravná nehoda prejednávala, vrátane znaleckých posudkov, zdravotných lekárskejších správ od žalobcov, ktoré predložili súdu prvej inštancie na preukázanie ujmy, ktorá aj v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo veci bola naďalej hmatateľná a zistená výsluchom a bezprostredným kontaktom pozostalých pred súdom prvej inštancie.

30. „K určeniu sumy náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do ochrany osobnosti musia všeobecné súdy zohľadniť svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre zabezpečiť existenciu priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výšky priznanej náhrady (Nález Ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 288/2017 zo dňa 05.12.2017).“ Keďže nárok žalobcov v 1. - 9. rade odvodzovali od dopravnej nehody, ktorá bola predmetom trestného konania vedeného pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 4T/30/2019. Súd prvej inštancie sa oboznámil s obsahom celého spisu a dôkazov tam vykonaných a aj na otázku prípadnej spoluzodpovednosti žalobcov, predovšetkým rodičov nebohých chlapcov, pri vzniku tejto situácie, pokiaľ vychádzal zo znaleckého posudku vo vzťahu k priebehu tejto dopravnej nehody a následných záverov znalcami prijatými v tomto posudku možno konštatovať, že vo vykonanom dokazovaní neboli preukázané spoluzodpovednosť rodičov nebohých a ani v konaní pred súdom prvej inštancie nevyplývali také závery, ktoré by opodstatňovali znížiť požadovanú náhradu titulom spoluzodpovednosti tak, ako v odvolacom konaní namietal žalovaný v 1. rade. Z týchto všetkých dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, a ako také ho potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

31. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní mali úspech žalobcovia v 1. - 9. rade v celom rozsahu, žalovaný v 1. rade úspech v odvolacom konaní nemal, preto odvolací súd rozhodol tak, že úspešní žalobcovia v 1. - 9. rade majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v 1. rade v rozsahu 100 %. Pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade, ten odvolanie vo veci nepodal, vo veci sa nevyjadroval. Z tohto dôvodu v odvolacom konaní mu žiadne nároky na náhradu trov odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že medzi žalobcami v 1. - 9. rade a žalovaným v 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).